

Moi Drodzy, Czwartoklasiści!

Witam Was po świątach... Oceny za zadanie domowe wpisałam do dziennika (nadal czekam jeszcze na prace trzech osób!). Jeśli miałam jakieś uwagi/zastrzeżenia to wpisałam je na e-dzienniku lub w aplikacji Teams (jeśli tam przesyłałście zadanie)

Temat: Powstanie styczniowe.

Cel: dowiesz się dlaczego wybuchło powstanie styczniowe, jaki był jego charakter i skutki.

NaCoBeZu:

- wiesz kim był Romuald Traugutt
- znasz przyczyny i skutki powstania
- rozumiesz pojęcia: branka, wojna partyzancka, państwo podziemne

Mam nadzieję, że wszyscy pamiętacie z poprzednich lekcji, że w wyniku trzeciego rozbioru Polska przestała istnieć. Carowie – czyli władcy Rosji, twardą ręką zarządzili swoimi polskimi poddanymi. W odpowiedzi na tę surową politykę w zaborze rosyjskim zaczęły powstawać **polskie organizacje spiskowe** (spiskowe to znaczy tajne, nielegalne). Ich członkowie stawiali sobie za cel odzyskanie niepodległości. Mieli jednak świadomość, że zanim dojdzie do wybuchu powstania (przypominam, że powstanie, to zbrojne wystąpienie przeciwko władzy), należy „obudzić” polskie społeczeństwo. Dlatego organizowali manifestacje patriotyczne (czyli masowe wystąpienia publiczne, podczas których uczestnicy wyrażają swoje poparcie dla kogoś lub czegoś).

Władzom rosyjskim się to nie podobało. Wojsko carskie brutalnie rozpędzało manifestacje. Polscy patrioci nie przegrali jednak przygotowań do wybuchu powstania narodowego skierowanego przeciwko Rosjanom. Na początku 1863r. Rosjanie, podejrzewając, że Polacy spiskują przeciwko nim, zapowiedzieli **brankę**- czyli przymusowy pobór Polaków do armii carskiej (służba w wojsku rosyjskim trwała aż 25 lat!) W tej sytuacji, mimo braku

dostatecznego przygotowania, w styczniu 1863r. zdecydowano o rozpoczęciu walk (powstańcy planowali wznieść powstanie wiosną, kiedy panują bardziej sprzyjające warunki do prowadzenia walk, jednak z uwagi na brankę zmuszeni byli rozpocząć powstanie zimą).

W nocy z 22 na 23 stycznia 1863 roku wybuchło powstanie styczniowe!

Przeciwko licznej i świetnie uzbrojonej regularnej armii rosyjskiej wystąpiło kilka tysięcy słabo zorganizowanych powstańców. Dramatycznie brakowało broni i amunicji, dlatego też duża część idących do boju Polaków zamiast karabinów ścisnęła w dłoniach myśliwskie dubeltówki lub postawione na sztorc kosy. Powstańcy prowadzili przeciwko Rosjanom **wojnę partyzancką**, czyli unikali wszelkich bitew, urządzali zasadzki, atakowali Rosjan zaskoczenia. Mimo, że odnieśli wiele sukcesów w mniejszych potyczkach, nie udało im się opanować żadnego większego miasta ani rozleglejszego obszaru.

Praca z podręcznikiem (str.118)

Proszę spojrzcie na mapę, zgodnie z legendą mapy szare kropki oznaczają miejsca bitew i potyczek. Zwróćcie uwagę

-jak dużo kropek zaznaczonych jest na mapie (historycy naliczyli tych miejsc ponad 1200!)

- że w pozostałych dwóch zaborach nie ma ich wcale, co oznacza, że powstanie styczniowe objęło tylko ziemie zaboru rosyjskiego

Państwo podziemne/ tajne państwo

Spróbujcie teraz wytłumaczyć czym było podziemne państwo. Wbrew nazwie nie było to państwo, które posiadało podziemne korytarze, którymi przemieszczali się Polacy (takie skojarzenia każdego roku mieli czwartoklasiści i wcale się nie dziwię)

Otóż podczas powstania styczniowego istniało podziemne państwo polskie. Podziemne państwo- można powiedzieć też tajne państwo, to takie państwo, którego przedstawiciele działali w tajemnicy przed władzami rosyjskimi, gdyż groziło im więzienie lub śmierć. Państwo podziemne miało swoje władze- Rząd Narodowy. W państwie podziemnym działała poczta

i służby zajmujące się łącznością, sądy karały zdrajców i szpiegów; wydawano też prasę oraz ulotki, w których informowano o sukcesach powstańców i namawiano rodaków do udziału w powstaniu.

Niezlomny przywódca

Symbolem powstania stał się **Romuald Traugutt** (w podręczniku na str.119 znajduje się jego biogram!)

Gdy powstanie styczniowe było bliskie upadku, na jego czele stanął właśnie Romuald Traugutt. Zreorganizował podziemne władze cywilne oraz wojsko powstańcze. Chciał przekształcić oddziały powstańcze w regularną armię, taką jak rosyjska. Niestety nie zdążył. Został aresztowany i powieszony. Po aresztowaniu Traugutta tajne państwo przestało istnieć. Rosjanie tłumili powstanie z wielką brutalnością. Mnożyły się wyroki śmierci. Więzienia zapełniły się złapanymi powstańcami lub patriotami udzielającymi powstańcom pomocy. Płonęły miasta i wsie. Wiosną 1864 roku walki wygasły.

Powstanie styczniowe było największym zrywem wyzwolęńczym Polaków w XIX wieku.

Skutki powstania: śmierć tysięcy powstańców, konfiskata (czyli odebranie) majątków uczestników powstania, zesłanie na Syberię (inna nazwa Sybir) tysięcy Polaków.

Notatka do zeszytu

Temat: **Powstanie styczniowe.**

1. W styczniu 1864r. wybuchło powstanie, nazwane styczniowym:
 - a. powstanie poprzedziła **branka** (planowy pobór Polaków do armii carskiej)
 - b. Polacy z zaboru rosyjskiego walczyli z Rosjanami
 - c. polscy powstańcy byli gorzej uzbrojeni od Rosjan
 - d. walki miały **charakter partyzancki** (czyli Polacy atakowali zaskoczenia) z
 - e. ostatnim przywódcą był **Romuald Traugutt**
 - f. zakończyło się klęską Polaków
2. Władzom powstańczym udało się zorganizować sprawnie działające **państwo podziemne** (czyli działające w sposób tajny, w konspiracji)

Zadanie domowe

Korzystając z różnych źródeł (Encyklopedia, Internet) przeczytaj informacje o Syberii. *Co to za miejsce? Gdzie? Dlaczego po upadku powstania Rosjanie zsyłali tam Polaków?*